ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl samosoudcem Petrem Sedlákem ve věci

žalobce: **V. R.**
bytem X

proti
žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení**
sídlem Křížová 25, Praha 5

o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 27. 3. 2023, č. j. X

takto:

I. Žaloba **se zamítá**.

II. Žádný z účastníků **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Žalobou podanou ke Krajskému soudu v Brně se žalobce domáhal zrušení shora označeného rozhodnutí žalovaného, kterým bylo rozhodnuto ve věci námitek proti rozhodnutí České správy sociálního zabezpečení ze dne 28. 4. 2023, č. j. X, tak, že námitky žalobce byly zamítnuty a rozhodnutí správního orgánu prvního stupně bylo potvrzeno. V řízení před správními orgány byl žalobci odňat invalidní důchod dle § 56 odst. 1 písm. a) a § 39 odst. 1 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, neboť podle posudku o invaliditě Okresní správy sociálního zabezpečení Brno-venkov ze dne 14. 4. 2023 přestal být invalidní, jelikož jeho pracovní schopnost poklesla jen o 15 %.

II. Podání účastníků

2. Proti napadenému rozhodnutí podal žalobce žalobu s tím, že posudek v námitkovém řízení byl vydán bez bližšího zkoumání zdravotního stavu žalobce. V rámci posouzení poklesu pracovní schopností požadoval zohlednit závažnost zdravotního stavu a jeho vliv na pracovní schopnost a možnost rekvalifikace, tj. navýšení hodnocení postižení o 10 %.

3. Žalovaná navrhla zamítnutí žaloby, neboť bylo rozhodnuto na základě posudku o zdravotním stavu žalobce, který splnil požadavky úplnosti, celistvosti a přesvědčivosti a ve kterém byla vymezena příčina dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobce. K prokázání zdravotního stavu žalobce navrhla provedení posudku odborným lékařským posouzením.

III. Posouzení věci krajským soudem

4. Žaloba byla podána včas, osobou k tomu oprávněnou (§ 65 odst. 1 s. ř. s.) a je přípustná.

5. Žaloba není důvodná.

6. Z obsahu správního spisu vyplývá, že lékařem OSSZ Brno-venkov byl dne 14. 4. 2023 vyhotoven posudek o invaliditě, dle něhož se u žalobce jedná o dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav s poklesem jeho pracovní schopnosti z důvodu nepříznivého zdravotního stavu o 15 %. Rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobce s nejvýznamnějším dopadem na pokles pracovní schopnosti je zdravotní postižení uvedené v kapitole IX, odd. E., položce 1 přílohy k vyhlášce č. 359/2009 Sb., pro které se stanovuje míra poklesu pracovní schopnosti 15 %. V řízení o námitkách byl pracovištěm ČSSZ Ostrava, odd. lékařské posudkové služby, dne 22. 6. 2023 vypracován posudek o invaliditě žalobce, dle něhož se u žalobce jedná o dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav, jehož rozhodující příčinou s nejvýznamnějším dopadem na pokles pracovní schopnosti je zdravotní postižení uvedené v kapitole IX, odd. E., položce 1b přílohy k vyhlášce č. 359/2009 Sb., pro které se stanovuje míra poklesu pracovní schopnosti 25 %.

7. Krajský soud nechal vypracovat posudek PK MPSV (posudek ze dne 7. 2. 2024), se kterým byli účastníci seznámeni a který byl proveden u jednání soudu jako důkaz.

8. PK MPSV zasedala ve složení předsedy komise, lékaře z oboru interního lékařství a tajemníka. Žalobce byl jednání přítomen a s posudkovým závěrem byl seznámen. PK MPSV vycházela při zpracování posudku z podkladové dokumentace, vč. pracovní anamnézy, a osobního posouzení žalobce. PK MPSV dospěla k závěru, že v případě zdravotního stavu žalobce je zdravotní postižení s nejvýznamnějším dopadem na jeho pracovní schopnost uvedené v kapitole IX, odd. E., položce 1b přílohy k vyhlášce č. 359/2009 Sb., přičemž míra poklesu jeho pracovní schopnosti byla stanovena ve výši 25 %.

9. Podle § 39 odst. 1 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění (dále jen „zákon o důchodovém pojištění“), je pojištěnec invalidní, jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu nastal pokles jeho pracovní schopnosti nejméně o 35 %. Podle § 39 odst. 4 zákona o důchodovém pojištění platí, že při určování poklesu pracovní schopnosti se vychází ze zdravotního stavu pojištěnce doloženého výsledky funkčních vyšetření; přitom se bere v úvahu, a) zda jde o zdravotní postižení trvale ovlivňující pracovní schopnost, b) zda se jedná o stabilizovaný zdravotní stav, c) zda a jak je pojištěnec na své zdravotní postižení adaptován, d) schopnost rekvalifikace pojištěnce na jiný druh výdělečné činnosti, než dosud vykonával, e) schopnost využití zachované pracovní schopnosti v případě poklesu pracovní schopnosti nejméně o 35 % a nejvíce o 69 %.

10. Posouzení míry poklesu pracovní schopnosti a stanovení dne vzniku invalidity je otázkou odbornou, medicínskou (důchod podmíněný dlouhodobě nepříznivým zdravotním stavem), a rozhodnutí soudu tak závisí především na odborném lékařském posouzení. Správní soud si proto nemůže učinit úsudek o této otázce sám a dle shora citované úpravy za tímto účelem pověří k posouzení zdravotního stavu žalobce (pokud žalobní námitky tímto směrem míří) posudkovou komisi MPSV. Posudek této posudkové komise, který splňuje požadavek úplnosti a přesvědčivosti a který se vypořádává se všemi rozhodujícími skutečnostmi, bývá zpravidla rozhodujícím důkazem pro posouzení správnosti a zákonnosti přezkoumávaného rozhodnutí. Posudkový závěr by měl být náležitě zdůvodněn, aby byl přesvědčivý i pro soud, který nemá, a ani nemůže mít, odborné lékařské znalosti, na nichž posouzení invalidity závisí především (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 10. 5. 2013, č. j. 6 Ads 12/2013 – 22).

11. V případě invalidity musí být z posudku vždy zřejmé, že zdravotní stav posuzované osoby byl komplexně posouzen na základě úplné zdravotní dokumentace i s přihlédnutím ke všem jí tvrzeným obtížím, dále v něm musí být uvedeno, zda zjištěný zdravotní stav lze podřadit pojmu dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav, a pokud ano, v jakém rozsahu v důsledku zdravotního postižení poklesla schopnost pracovní činnosti posuzovaného. Procentuální míru poklesu schopnosti pracovní činnosti podle charakteru zdravotního postižení pak komise hodnotí podle přílohy k právnímu předpisu, přičemž zdravotní postižení musí být zařazeno s ohledem na druh a intenzitu postižení pod příslušnou kapitolu, oddíl a položku této přílohy, a současně musí být objasněno, proč v rámci zde stanoveného rozpětí komise určila míru poklesu pracovní schopnosti v dané výši. Dále musí být zvážen i rozsah a závažnost dalšího nebo dalších zdravotních postižení pro možné zvýšení (nebo snížení) základního bodového ohodnocení a případně provedena i rámcová pracovní rekomandace (srov. například rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 5. 2013, č. j. 3 Ads 91/2012 – 19).

12. Žalobce brojil v podané žalobě proti tomu, že nebyla zvýšena horní hranice poklesu míry pracovní schopnosti podle § 3 vyhlášky o posuzování invalidity, ze které plyne dle § 2 odst. 3 vyhlášky o posuzování invalidity *je-li příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu pojištěnce více zdravotních postižení, jednotlivé hodnoty procentní míry poklesu pracovní schopnosti stanovené pro jednotlivá zdravotní postižení se nesčítají; v tomto případě se určí, které zdravotní postižení je rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu, a procentní míra poklesu pracovní schopnosti se stanoví podle tohoto zdravotního postižení se zřetelem k závažnosti vlivu ostatních zdravotních postižení na pokles pracovní schopnosti pojištěnce*. Dle § 3 vyhlášky o posuzování invalidity pak v určitých případech mohou posudkoví lékaři zvýšit horní hranici míry poklesu pracovní schopnosti až o 10 procentních bodů.

13. K tomu je třeba nejprve poznamenat, že při určení míry poklesu pracovní schopnosti nemá žalovaná žádný prostor pro správní uvážení. Jedná se o otázku posouzení zdravotního stavu (které závisí na využití odborných lékařských znalostí) dle kritérií zákona o důchodovém pojištění a vyhlášky o posuzování invalidity. V tomto ohledu je daná otázka předmětem plného soudního přezkumu za využití odborného podkladu v podobě posudku posudkové komise MPSV. Ostatně, pokud by tomu bylo jinak, meze přezkumu správního uvážení jsou mnohem užší – soud by správní uvážení nemohl nahradit vlastní úvahou a mohl by zkoumat pouze to, zda správní orgán při jeho aplikaci nevybočil z mezí stanovených ústavními

principy, zejména zákazu libovůle, ochrany rovnosti a zákazu diskriminace a zachovávání lidské důstojnosti.

14. Žalovaný obecně nemá možnost jakkoliv hodnotit vhodnost právní úpravy a způsobu posuzování poklesu pracovní schopnosti dle vyhlášky o posuzování invalidity. Teoreticky není vyloučeno, aby krajský soud z určitých důvodů k některému ustanovení vyhlášky nepřihlédl, případně shledal dokonce rozpor zákona s ústavním pořádkem (a využil postupu dle čl. 95 odst. 2 Ústavy), k tomu by však musely v konkrétní věci vést silné ústavně právní důvody, které v nyní projednávané věci soud nespatřuje.

15. Soud se proto zabýval tím, zda byly splněny požadavky na posouzení zdravotního stavu PK MPSV.

16. Ta shrnula dostupnou zdravotní dokumentaci žalobce, výsledky předchozích posouzení jeho zdravotního stavu a žalobce osobně vyšetřila. V průběhu posouzení nepředložil žalobce nové lékařské nálezy.

17. Stran základních potíží spočívajících v chronické pankreatitidě posudková komise hodnotila předcházející nálezy a konstatovala algickou (bolestivou) formu s tím, že nadále nutná režimová a dietetická opatření. Aktuální stav žalobce na terapii byl posouzen jako stabilizovaný, laboratorní parametry jsou kompletně v normě, bez klinických a laboratorních známek malnutrice. S ohledem na to zhodnotila procentní míru poklesu pracovní schopnosti PK MPSV dle kapitoly XI, odd. E, položka 1b. Funkční poruchu způsobenou samotným rozhodujícím postižením PK MPSV hodnotila na dolní hranici rozpětí v dané položce (není snížený stav výživy, nejsou odchylky v biochemickém i morfologickém vyšetření). S ohledem na další posudkově významné skutečnosti (zejména vertebrogenní potíže) stanovila celkově pokles pracovní schopnosti na horní hranici rozpětí v dané položce, tedy 25 %. K navýšení horní hranice procentního rozmezí nebyl podle PK MPSV posudkový důvod. Žalobce je schopen pracovat jako pracovník pohřební služby v úvazku 1,0.

18. Jak vyplývá z posudku PK MPSV, došlo v případě žalobce k zhodnocení uváděného vertebrogenního algického syndromu.

19. Jak již soud uvedl výše, není jeho úkolem nahrazovat lékařské posouzení zdravotní stavu žalobce vlastní úvahou, jakkoliv mu rozumí a vnímá jeho subjektivní obtíže. Oproti tomu nicméně stojí lékařský posudek PK MPSV, který je dle krajského soudu dostatečně přesvědčivý a zdůvodněný a ve kterou jsou zohledněny i obtíže, které žalobce popisuje nad rámec svého dominantního zdravotního znevýhodnění. Dle tohoto posudku pokles pracovní schopnosti žalobce nečiní alespoň 35 %, a proto nejsou splněny podmínky pro zachování nároku na invalidní důchod. Žalobce je tedy nadále ze zdravotního hlediska schopen výdělečné činnosti za podmínek uvedených v posudku, přičemž svoji činnost v pohřební službě by měl být schopen nadále při dodržování režimových opatření vykonávat.

IV. Závěr a náklady řízení

20. Krajský soud z výše uvedených důvodů žalobu jako nedůvodnou zamítl podle § 78 odst. 7 s. ř. s. Výrok o náhradě nákladů řízení vychází z § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobce nebyl v řízení úspěšný, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalovaná nemá právo na náhradu nákladů řízení ex lege (§ 60 odst. 2 s. ř. s.).

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu. V řízení o ní musí stěžovatele zastupovat advokát. To neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, právnické vzdělání, které se vyžaduje pro výkon advokacie.

Brno 24. června 2024

Petr Sedlák v. r.
samosoudce